

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **P., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., s.r.o., so sídlom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, **o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 11 C 64/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2015 sp. zn. 9 Co 210/2015, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 17. septembra 2014 sp. zn. 7 Co 552/2014 potvrdil rozsudok Okresného súdu Martin zo 4. marca 2014 č.k. 11 C 64/2012-96 zamietajúci žalobu, ktorou sa žalobkyňa v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) domáhala voči žalovanej náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy. Tento rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním.

Okresný súd Martin vyzval žalobkyňu 16. decembra 2014, aby do 10 dní zaplatila súdny poplatok za dovolanie vo výške 40 € podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“), resp. podľa § 2 ods. 4, § 5 ods. 1 písm. a/, § 6 ods. 2 a § 7 ods. 10 zákona č. 71/1992 Zb. Súd prvého stupňa

zároveň žalobkyňu poučil, že ak poplatok v tejto lehote nezaplatí, konanie o jej dovolaní bude zastavené (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.).

Okresný súd Martin uznesením z 29. januára 2015 č.k. 11 C 64/2012-173 konanie o dovolaní žalobkyne zastavil podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. V odôvodnení uviedol, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie spolu s poučením o následkoch jeho nezaplatenia bola žalobkyňi doručená 19. decembra 2014, žalobkyňa ale poplatok nezaplatila. Toto uznesenie napadla žalobkyňa dovolaním.

Krajský súd v Žiline uznesením z 31. marca 2015 sp. zn. 9 Co 210/2015 uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení dovolacieho konania potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); účastníčkam nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok smerujúci proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Dovolacie konanie má preto autonómny charakter („nového“ konania). Vzhľadom na to, že dovolanie bolo v tomto prípade podané za účinnosti právnej úpravy, ktorá neupravuje vecné oslobodenie konania vo veci zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., dospel prvostupňový súd k správne právnemu názoru, že podaním dovolania vznikla žalobkyňi (poplatníčke) poplatková povinnosť. Súd prvého stupňa preto žalobkyňu v súlade so zákonom č. 71/1992 Zb. vyzval na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 40 € a zároveň ju poučil, že dovolacie konanie bude zastavené, ak tento poplatok nezaplatí v určenej lehote. Keďže žalobkyňa výzvu nerešpektovala, súd prvého stupňa správne konanie o jej dovolaní zastavil (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.). Odvolacia argumentácia žalobkyne, podľa ktorej bolo konanie oslobodené od súdnych poplatkov už pri podaní žaloby, a preto jej nevznikla ani povinnosť zaplatiť poplatok za dovolanie, označil odvolací súd za nenáležitú a nezodpovedajúcu prechodnému ustanoveniu § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. k úpravám účinným od 1. októbra 2012. V danom prípade je poplatkovým úkonom dovolanie podané po 30. septembri 2012, preto konanie o dovolaní žalobkyne nie je oslobodené od súdneho poplatku za dovolanie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie s tým, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Podaním dovolania jej nevznikla poplatková povinnosť, ako nesprávne uviedli sudy, lebo išlo o dovolanie vo veci zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo v čase začatia oslobodené od súdnych poplatkov (§ 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení

pred 1. októbrom 2012). Skutočnosť, že v čase podania žaloby bolo konanie vecne oslobodené, predurčuje aj oslobodenie poplatníka od súdneho poplatku za dovolanie. V danom prípade jej teda súd uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za dovolanie, ktorá jej podľa zákona vôbec nevznikla. Vzhľadom na to neboli dané dôvody pre zastavenie dovolacieho konania v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. Ak napriek tomu bolo toto konanie zastavené, došlo k odňatiu jej možnosti konať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

1. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalobkyne smeruje proti uzneseniu, ktoré nie je v týchto ustanoveniach uvedené. Prípustnosť jej dovolania preto z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

2. Vzhľadom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. a tiež obsah dovolania najvyšší súd pristúpil aj k posúdeniu, či žalobkyňou podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Osobitne treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka (resp. jeho subjektívny názor) o existencii niektorej z predmetných procesných väd; rozhodujúci je výlučne iba záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. žalobkyňa nenamietala a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

3. Dovolateľka namieta, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) tým, že konanie o jej dovolaní bolo zastavené, i keď pre to neboli dané procesné predpoklady.

Judikátúra najvyššieho súdu dospela k záveru, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, i keď pre taký postup neboli dané procesné predpoklady (viď R 50/1997). V danej veci ale o tento prípad nejde:

Občianske súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení pred 1. októbrom 2012 ex lege vecne oslobodené od súdneho poplatku. Zákonom č. 286/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 286/2012 Z.z.“), došlo k novelizácii zákona č. 71/1992 Zb., ktorou bolo s účinnosťou od 1. októbra 2012 vypustené ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb.

Z prechodného ustanovenia § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po tomto dni. Pri výklade tohto ustanovenia treba však vychádzať z celého kontextu zákona č. 71/1992 Zb. a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 zákona č. 71/1992 Zb.) a vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 zákona č. 71/1992 Zb.), ako aj ostatných pojmov používaných v zákone č. 71/1992 Zb.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý, alebo ak je v Sadzobníku ustanovený súdny poplatok za konanie a konanie začalo do 30. septembra 2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity jedine vo vzťahu

k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30. septembra 2012, lebo v prípade týchto úkonov poplatková povinnosť vznikla ešte pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z.z.

V prípade podania dovolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 zákona č. 71/1992 Zb. podaním dovolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo dovolanie podané po 30. septembra 2012, i keď samotné konanie na súde prvého stupňa začalo prípadne do 30. septembra 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v dovolacom konaní už právna úprava účinná po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka v znení účinnom od 1. októbra 2012 sa za žalobu o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom platí súdny poplatok vo výške 20 €. Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb.). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá poplatok vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v Sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že sám zákonodarca pre poplatkové účely rozlišuje medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím. Poplatková povinnosť za odvolanie (dovolanie) sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase začatia odvolacieho (dovolacieho) konania.

Najvyšší súd zo spisu zistil, že žaloba, ktorou sa žalobkyňa v danej veci domáhala náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., bola na súde prvého stupňa podaná 27. septembra 2012. Vzhľadom na to, že do 30. septembra 2012 bolo takto začaté konanie vecne oslobodené od súdneho poplatku, žalobkyni nevznikla podaním žaloby poplatková povinnosť. Iná právna situácia ale – z poplatkového hľadiska – nastala podaním dovolania.

Dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. septembra 2014 sp. zn. 7 Co 522/2014 podala žalobkyňa 3. júna 2015. Podaním dovolania začalo dovolacie konanie a žalobkyni – poplatníčke (§ 5 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb.) vznikla poplatková povinnosť (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb.). V súlade s § 6 ods. 2 tretia veta zákona č. 71/1992 Zb. bola preto súdom prvého stupňa správne vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške vo výške 40 € (2 x 20 € v zmysle položky č. 7a Sadzobníka) a poučená o následkoch nezaplatenia tohto poplatku. So zreteľom na to, že žalobkyňa túto výzvu nerešpektovala a poplatok v súdom určenej lehote nezaplatila, súd prvého stupňa

správne konanie o jej dovolaní zastavil (§ 10 ods. 1 a § 12 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.) a odvolací súd správne jeho rozhodnutie potvrdil.

Z týchto dôvodov najvyšší súd uzatvára, že v danej veci nešlo o prípad zastavenia konania v situácii, že pre tento postup neboli dané procesné predpoklady. Postup súdov, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohol mať za následok odňatie možnosti žalobkyne pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

4. K tvrdeniu dovolateľky, že k odňatiu jej možnosti pred súdom konať došlo rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré je z jej pohľadu prekvapivé a nemohla ho očakávať, lebo vychádzala z predpokladu, že oslobodené od súdneho poplatku bude aj dovolacie konanie, treba uviesť, že najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 31/2013, 3 Cdo 90/2013, 3 Cdo 136/2013, 3 Cdo 311/2013, 3 Cdo 317/2013, 3 Cdo 318/2013, 3 Cdo 364/2013, 3 Cdo 296/2013, 3 Cdo 318/2013, 3 Cdo 373/2013, 3 Cdo 8/2014, 3 Cdo 58/2014, 3 Cdo 126/2014, 3 Cdo 226/2014) vydaných v konaniach o dovolaniach tej istej žalobkyne domáhajúcej sa proti tej istej žalovanej náhrad podľa zákona č. 514/2003 Z.z. na obdobnom skutkovom a právnom základe, uviedol, že prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa; o prekvapivé rozhodnutie nejde, ak súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových a právnych záveroch. V preskúmvanej veci nie je rozhodnutie odvolacieho súdu z tohto hľadiska ani nečakané, ani prekvapujúce.

5. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je, nepotvrdila sa existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľkou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. júna 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková